

CATALUNYA SOCIAL

Any VIII. Núm. 393

Un any, 10 ptes. — Núm. solt, 20 cts.

8 de desembre 1928

PUBLICACIÓ
SETMANAL

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
DURAN I BAS, 11 - BARCELONA

APARTAT 1036
TELÉF. 17605

Poblet, altre cop

Diuen els diaris que els Pares del Cister, amb residència a Castella, han demanat al Govern que els deixi obrir novament casa religiosa al monestir de Poblet.

Fa poc més d'un any que el nostre bon patrici Eduard Toda, en una conversa pública a la Cella del Temple romà de Vich, parlà del seu desig que el monestir de la Conca de Barbarà fos novament habitat per frares, i que aquests fossin precisament els mateixos que un d'a en bastiren les preciositats de pedra del seu clos sagrat, o sigui els del Cister, els mateixos que ara ho demanen; però vinguts precisament (per a major fidelitat de la reconstitució) del monestir de Fontfreda, d'on també llavors vingueren a fundar Poblet.

Veurem què resultarà de totes les gestions. Esperem que s'arribarà a un acord, ja que ningú no pot desconèixer la necessitat que les pedres del noble cenobi català siguin retornades als seus fundadors per tal que siguin conservades. Ningú sinó una comunitat religiosa no pot tenir les possibilitats necessàries perquè el vell cenobi resisteixi l'acció del temps, amb la seguretat que el fet d'habitar allí novament els frares ha de contribuir no solament a la conservació, sinó també a la més gran facilitat per a visitar aquells tresors de l'art i de la història nostres.

Qui estimi Poblet no pot menys d'enorgullir-se que hi hagi qui en conservi les bel·leses, suara (i sobretot anys abans d'ara) exposades a l'acció del temps, dels lladres i dels cercadors de tresors. Qui estimi la història nostra en sentirà renéixer una bella pàgina quan novament els frares blancs del Cistell ens recordin (encara que sigui molt de lluny) les siluetes d'aquells Abats de Poblet que tant influenciaren les nostres gestes dins el període medieval.

Així ho ha reconegut noblement un diari esguerrà de Barcelona, La Nau, qui ha recollit amb simpatia el gest d'aquella restauració espiritual.

Solament un diari madrileny, absent espiritualment de tot el que Poblet significa, Heraldo de Madrid, ha vindicat aquell tresor per a un Estat que l'ha deixat perdre en gran part.

Aquesta diferent posició entre dos diaris esguerrans, La Nau i Heraldo de Madrid, és un índex de diferència de temperaments i de cultura. El fantasma de l'anticlericalisme rovellat no s'ha aixecat en el diari barceloní. En canvi, no ha trigat a sortir, amb totes les característiques, en el diari de l'antic trust madrileny. Aquest ha vist en el gest dels frares cistercienses solament el perill d'una nova casa religiosa a Espanya, i, sense cap consideració al vell Poblet, s'ha apressat a refusar-lo. És clar, l'afecte que tots aquí sentim per aquell tros de carn i sang de la nostra història, per aquell recó d'art admirable de tots punts de mira, per allò que significa un tresor artístic i espiritual per a nosaltres, resta absent de l'ambient d'altres llocs.

* * *

Que si una comunitat religiosa entra a Poblet el monestir restarà més ben conservat, ningú no pot dubtar-ho.

Que el fet d'habitar Poblet uns frares no ha de constituir obstacle per a la visita al monestir, és evident. Mai una ordre religiosa no ha negat els drets, que podríem anomenar socials, que tot un poble pot tenir en un monument d'art que li pertany. A més a més, qui pot negar que l'ordre religiosa atendria bé els visitants tant per motius d'ordre espiritual com perquè el foment del turisme allí hauria de constituir una formidable font d'entrades?

I no diria res a l'esperit de tots, catòlics i no catòlics, veure Poblet convertit altra vegada en fogar de l'esperit, en estoig ben guardat de les nostres tradicions, en lloc habitable i amb el relatiu confort allí possible? Qui pot dubtar de l'elecció entre aquesta visió o l'indret deshabitat i inhòspit que avui és aquell lloc?

Qui davant de la qüestió s'entretengui en jocs de clericalisme o anticlericalisme, ni sent la nostra història ni estima Poblet.

L'àvia

I

Del Vallès al Penedès

Can Feliu és una casa de pagès del Penedès, amb més celler que graner, on les rengleres de ceps han fet fugir els arbres cap a les torrenteres i allí i tot encara els persegueixen.

A can Feliu hi ha una àvia. Jo no sé com pot ésser una casa de pagès sense àvia. L'àvia de can Feliu tenia una bonica història. Ella era filla d'una casa del Vallès i allí els pagesos, quan l'àvia era fadrina, no eren tan estalviadors com al Penedès; tenien més hortes i més aigua, comptaven més moneda, els fadrins per un tres i no res es plantaven a Barcelona i feien negocis i les fadrines anaven ben guarnides i sense ésser tan empalagoses com les de ciutat no eren de bon tros tan eixutes com les de muntanyes enllà. I és clar: el Vallès portava joves a les cases de tot Catalunya i hereu que s'esqueia passar per aquesta esplanada que es veu des del Tibidabo girat d'esquena a Barcelona o per la que s'endevina a l'altra banda del turó de Montcada fins els afraus del Congost ja era cosa perduda per a les mosses del seu propi país.

El casament fou de la manera més senzilla. L'hereu Feliu, per aquells temps en què la vinguda al món de Donya Isabel va portar la llavor de la primera guerra carlina, va fer dir pel traginer als amics de can Sellés de Sant Cugat que de pas per Granollers faria nit a casa seva tal dia com el cinc del mes entrant. Ja va procurar que no fos ni dilluns dia de bugada ni dissabte dia de pastar. Però, rara coincidència! el pa s'havia acabat abans del dia acostumat i en arribar a can Sellés l'hereu Feliu, tot anava de dalt a baix com en dia de tràngol i la darrera que va sortir a saludar l'hereu Feliu fou la Pona Sellés, fadrina forçada i guapassa amb les mànegues arremangades fins els colzes i la cara enfarinada, perquè li tocava pastar aquell dia.

A l'hora de sopar ja havia enllestit la Pona la seva feina a la pastera, ja s'havia ben rentat i ben guarnit i mig seient a taula i mig anant i venint del menjador a la cuina feia els obsequis al foraster, li posava els talls al plat i amb freqüents rialles li ensenyava dues rengleres de dents ben blanques i ben posades en aquell temps deliciós en què encara no hi havia dentistes.

Ja feia ben bé dues hores que el foraster estava acotxat al llit (ja eren les onze de la nit) que una veu discreta es feia sentir pels corredors. Era la de la Pona que es retirava, i a les cinc del matí era també la veu de la Pona que, tal com s'havia convingut, cridava l'hereu Feliu per si persistia en la seva resolució de recomençar la jornada. L'hereu va trobar l'esmorzar ben fet i ben servit i va tenir mitja hora de conversa amb la Pona fins que baixaren dels dormitoris els pares a acomiadar l'hoste, que se n'anava més enllà.

Ara veieu! Quan a cavall de la mula ja havia caminat dues centes passes, es deixà veure la Pona al portal de can Sellés amb els braços en l'aire i un paraigua a la mà dreta. L'hereu Feliu s'havia dei-

xat el paraigua. I l'hereu Feliu féu que no amb el braç, i amb la boca digué que l'hi guardessin, que ja tornaria a cercar-lo l'endemà. I l'endemà va tornar a cercar el paraigua, que serien com les deu del matí de retorn de Granollers, i vulgues no vulgues s'hagué de quedar a dinar, allò que es diu per força, i, com que amb una tarda no en tenia prou per anar a casa seva, també per força s'hagué de quedar a sopar i a dormir i demà tindria tot el dia per a viatjar i la mula estaria més descansada i amb més delit. I aquell dia la Pona es va multiplicar i va tenir temps per a tot: per a cuidar el galliner i per a recollir la roba estesa, per a fer lluent els poms de llautó i per a fer els talls dels mossos a la cuina, ni tampoc li faltà temps per a obsequiar el foraster amb qui tingué mil converses interessants sobre els passats de les dues cases, sobre els costums de les dues comarques i també, encara que amb molta mò-nita i discreció, sobre l'esdevenidor. No li faria res, no, a la Pona anar a parar a una casa del Penedès; allí hi tenia bones coneixences i no l'havien pas informada desfavorablement i millor si es podia estar en una casa de pagès, perquè encara que no es pot dir mai (i menys ho pot dir una noia) d'aquesta aigua no beuré, no li plaia pas de bon tros tant la vida a una vila com a una casa de pagès que era el que sempre ella havia vist. Si cal a la vila ja s'hi pot anar el diumenge, si tant convé. I ell li féu per resposta que al Penedès les joves eren ben tractades i que a casa seva tenien un carret amb bones molles per anar a la vila o a Vilafranca o a Barcelona, si tant convenia. I li explicà com a casa seva era de trista ara com ara sense cap dona que la governés, amb el pare, l'oncle i ell tots sols, que sort de la feina que els distreia una mica; com dinaven de qual-sevol manera amb pocs minuts del que els portava la vella Cinta que a ell li havia fet de mainadera. I ella, la Pona, en sentir aquelles tristeses els ulls se li humitejaven, perquè, això sí, ella havia d'estar alegre, sempre alegre, com un cadell. Altrament a la conversa sortien corpreneadores coincidències: les llars de les dues cases amb el foc central eren idèntiques; a totes dues cases l'escala era ampla i posada al cap de l'entrada, i hi havia una capella amb la Verge dels Dolors i s'hi passava cada dia el rosari i s'hi feia l'estació de la butlla els dies que tocava.

Res, que en marxar l'endemà l'hereu Feliu, gairebé ja tenien pactats els capítols i fet el programa del viatge de boda que arribaria fins a Girona. La boda es va celebrar passats quatre mesos d'aquella visita que hem referit. L'entrada de la Pona a can Feliu fou una entrada triomfal, perquè temps feia que en aquella casa no hi havia mestressa i calia que n'hi hagués. I no pintaven mal les primícies del matrimoni perquè pare, oncle i fill de can Feliu eren una mateixa bondat, treballadors i estalviadors. Tanmateix, pensava la Pona, potser una mica massa estalviadors, perquè a la casa hi faltaven llençols i mai no es parlava de fer-ne provisió. Ella, però, empaïtaria l'ocasió i si no la podia agafar pels cabells l'agafaria pel ganyot.

JAUME RAVENTÓS

(Continuarà)

Ço que ens diu i ço que ens podia dir l'autor d'«El Colectivismo»

II

M'han estat fetes advertències sobre el percentatge obrer del Barri de Santa Mònica, que en el meu article primer podia aparèixer com a barriada on la gent de mal viure predomina. N' un moment he de fer-me fort en el meu primer punt d'albir. En aquest assumpte, la insistència seria cruel i de mal gust. El fons del meu pensament és aquest: que l'experiència de la misèria i de la vida obrera, enlloc de Barcelona ni enlloc del món, no dona dret a recollir benèvolament les aspiracions comunistes disseminades en el poble. Aquestes aspiracions registrades en medis obrers no són sinó el producte de prèvies propagandes llibertàries, i en cap manera ideals espontanis del poble. Contrasta el llibre del qual estem parlant amb un altre que té gran voga a la França catòlica aquests dies: *Le Christ dans la Banlieue* del P. Lhande, jesuïta (1) que consisteix en una enquesta sobre la vida religiosa als voltants de París, ço és, en les zones i barriades de suburbi, districtes purament obrers els uns, barrejats en els altres obrers amb gent aventurera, campaments de barraques, clapes de gent del país alternant amb extenses aglomeracions d'immigrats; ací viuen treballadors de fàbrica, al costat misers drapaires, i entremig s'amaguen trinxeraires i apatxes. L'autor, que escriu a la revista *Etudes*, publica els esforços heroics dels rectors d'aquelles abandonades zones, veritables missioners, lluitant amb la misèria material, el vici, la ignorància i l'hostilitat. Doncs bé, el neguit constant d'aquells rectors i vicaris és la lluita contra els comunistes. La defensa contra el comunisme organitzat i poderós és la preocupació dels eclesiàstics de les barriades obreres dels voltants de París, de la que se'n diu *zone rouge* i *ceinture rouge*. Es dirà tal volta que les aspiracions que a casa nostra Mossèn Angel Carbonell ha escoltat són platòniques. Però ningú no pot oblidar que el comunisme en el món obrer barceloní va estar organitzat i en peu de guerra, sota la capa d'organització sindicalista, fins a 1923. Indubtablement en resta una llavor sentimental i en aquest pòsit ha poat el nostre autor la seva orientació (2).

Aquest que jo considero funest error de mètode en donar aixopluc benèvol a ideals que són necessàriament el fruit d'anteriors propagandes revolucionàries, és l'escala per a pujar a la bastida sociològica del llibre, la qual és sostinguda per dos puntals o antenes no pas gaire sòlids als meus ulls. Un d'ells és l'abolició de l'herència. Cal retre a Mossèn Angel Carbonell l'homenatge de justícia de reconèixer que ell defuig i abomina tota ombra de violència i revolta. Són constants en ell i sinceríssimes les protestes d'amor a la pau, del respecte immediat a la propietat privada, i remarca noblement la seva divergència amb el socialisme en quant aquest condemna històricament la propietat individual mentre que el nostre amic la justifica com a necessitat legítima, opinant sols que és hora que cedeixi el pas a la forma colectiva com a grau més perfecte. Per

això ell s'enamora del procediment que permetria per evolució i d'una manera pacífica i lenta l'anar passant a la societat els béns productius, terres, màquines, eines, capitals, entronitzant-se el collectivisme sense soroll ni sotragades.

L'altre puntal que aguanta la que és, als meus ulls, feble construcció, consisteix en la doctrina que s'enuncia amb aquella fórmula que té la singular virtut d'encisar alhora, a Mossèn Angel i als partidaris de la Internacional d'Amsterdam. Sembla realment una fórmula *de tout repos*, perquè una part de la frase acata el principi de la propietat individual, que de debò és molt humà i és força dur rebutjar-lo. *Socialització dels mitjans de producció, propietat privada dels béns de consum*. Al nostre amic això li ha semblat el *desideratum*. Per un costat, de cara als comunistes de la massa, un hom és collectivista i atorga a les aspiracions populars el consentiment del sospirat trasbals. D'altre costat, respecta, de cara a la tradició i al bon sentit, el dret individual de propietat. L'equilibri és felicíssim, sempre que ningú no es proposi a barrinar sobre la quantitat i especialment la qualitat d'aquests béns de consum que el sistema collectivista reserva als individus. La il·lusió que el nostre respectable amic s'ha fet creient-se, amb fe sinceríssima, que es pot simultàniament ésser partidari de la restricció de la propietat als béns fungibles i partidari alhora de la propietat privada segons dret natural, proveïda dels caràcters d'estabilitat i disponibilitat; d'aquesta il·lusió penja tot el llibre. Desfeta aquesta il·lusió, la bastida es desploma.

Fa bé, Mossèn Carbonell, de reconèixer que el concebre el collectivisme en forma harmònica amb la doctrina catòlica sembla trobar greu obstacle amb l'opinió de doctors i sociòlegs catòlics, el sentir del poble fidel, i fins documents pontificis mereixedors d'adhesió absoluta (3). No pot menys que donar fe d'existència a l'element tradició, i les seves paraules li fan acatar la realitat d'una tradició catòlica en punt a la doctrina de la propietat. La base d'aquesta tradició és l'entitat familiar. Ella exigeix el patrimoni, i essent així que molts i molts dels qui componen la multitud de proletaris no en tenen, l'orientació de Lleó XIII en el clàssic passatge de la *Rerum novarum* és que s'escampi i s'individualitzi la propietat tant com més millor (4). Aquest patrimoni vol dir possessió estable amb *usdefruit* (producció) i vol dir també lliure disposició del pare per a transmetre'l als seus fills. Sense això la família no pot tenir garanties d'independència, i si Lleó XIII, veient això, estimula que s'augmenti el nombre de propietaris, la direcció diametralment oposada a les seves ensenyances és la de què no sigui propietari ningú, o en tot cas que no ho sigui gairebé de més coses que la camisa que porta, que a això es redueix, parlant clar, la solemne fórmula del respecte exclusiu als béns de consum. En aquella frase ja preveu Mossèn Angel que ha de topar la concepció seva amb el sentir del poble catòlic que, educat en l'amor a la família i conscient dels drets i obligacions domèstiques, no s'avindrà pas a l'abolició de l'herència i a la renún-

cia dels béns productius. En conseqüència no pot estranyar a l'autor ni a ningú que la tendència que el seu llibre encarna (el qual tant si la seva posició lògica és una *tesi* o una *hipòtesi* conté no gens menys una *orientació*) suscití protestes fins en forma enèrgica i en to pujat.

No solament veuran molts en aquesta eliminació del dret d'herència i en aquest minimització de la propietat, reduïda a un peculi casernari, un atemptat contra el dret natural, sinó que rebutjaran amb totes ses forces unes transformacions socials tan enormes que lluny d'ésser una evolució cap a un estat més perfecte, seran la regressió a l'esclavitud i al servatge. Ben lluny de suprimir la misèria no faran sinó augmentar la pobresa i fer-la permanent, sense remei. El panorama d'una societat on l'Estat acapari cabals, terres, màquines, instruments i tot element productiu, després d'haver absorbit paulatinament tota la riquesa, tots els béns disponibles i productius dels ciutadans, és la visió d'un empobriment definitiu, irredimible, de tots els ciutadans enfront d'un Estat el cos del qual serà una legió de funcionaris fortíssims i omnipotents. I una estructura així de la societat, difícilment podem considerar-la com a cristiana. Recordem-nos tots que la Utopia de Morus, àdhuc escrita com és per un sant màrtir, no és un llibre cristià.

Per això, repetim, són molt suspectes els testimonis d'adhesió a un collectivisme utòpic, collits entre els obrers. Aquells "*intelectuales del pueblo*", aquelles "*gentes sencillas*" que resulten els orientadors socials de Mn. Carbonell (5), es podria saber què llegeixen, quines lectures, quins llibres i periòdics, quines fonts d'opinió els inspiren, o tan solament a quin sindicat pertanyen?

Un cop sigui tombat el tríode, o enderrocades les dues antenes que aguanten tota la bastida, què en restarà del voluminós treball del nostre estimat tant com il·lusionat amic? En restarà la caritat, l'únic valor autèntic del seu llibre. El "*misereor super turbam*" hi està escrit sovint i en dicta les millors pàgines, quan parla el capellà i no el sociòleg. Per això és tantíssim de dordre que Mossèn Angel Carbonell s'hagi recercat opositors en els mateixos que més disposats estaven a fer-li costat. Per això és tantíssim de dordre que havent-nos dit moltes coses que no podem escoltar sense ferma negativa, no ens hagi aportat del seu camp d'experiència en lloc del contraban d'aspiracions collectivistes, la visió objectiva de les misèries viscudes i l'anàlisi de les seves responsabilitats immediates.

R. RUCABADO

(Seguirà)

(1) Librairie Plon, París. 80.ª edició.

(2) "Esta convivencia afectuosa suele también engendrar semejanza de ideales", etc. Declaración previa. P. XI.

(3) "Contra este pensamiento [si es posible concebir el colectivismo en forma armónica como la doctrina católica] parecen oponer grave obs'acu o la opinión de doctores y sociólogos, el sentir del pueblo fiel y aún documentos pontificios, etc." (P. XII). Naturalmente, l'autor s'afanya a provar que aquest greu obstacle és tan sols aparent i no és real. La prova no ens convenç ni convencerà a molts que formen part del poble fidel. Jo ara solament retrec aquesta citació per a mostrar la bel·ligerància que dona a aquest poble fidel, en nom del qual nosaltres vindicarem l'esperit i el dret de propietat inherents al dret i esperit de família.

(4) Cap. IX. "AJUDA A LA PROPIETAT PRIVADA I QUE S'GUIN MOLTS ELS PROPIETARIS."

(5) P. X.

Tornaboda d'un cinquantenari

El Cinquantenari de les fàbriques Marquès, de Vilanova i Geltrú, ha tingut encara un altre acte altament simpàtic, que ha tancat dignament les festes de l'any: l'excursió dels seus obrers, presidits pel senyor Francesc Bultó i acompanyats de l'alt personal d'aquesta gran entitat fabril, a la imperial ciutat de Tarragona.

Els centenars d'obers que formaven l'expedició tan agradosa com cristiana i cultural, després d'un camí enjoiat de pobles històrics i camps formosos, sota un cel serè i un sol de glòria, arribaren a Tarragona amarats d'entusiasme.

Allí els esperaven nombroses personalitats, entre elles i al davant de totes l'alcaide senyor Andreu Segura, que els reberen molt amablement i es posaren al seu servei.

Aprofitant el temps, visitaren tots plegats la incomparable ciutat mediterrània, tan plena de meravelles històriques i artístiques, en la qual s'ha plasmat el transcurs de totes les edats com en cap més ciutat del món fora Roma, amb la qual compartí glòries i monumentalitats durant segles.

Els excursionistes en restaren embadalits.

Aleshores feren cap a l'església Catedral, una de les més insignes de la cristianitat, on les seccions corals d'homes i noies de l'Orfeó fabril cantaren la Missa *Fons bonitatis*, que celebrà el canonge doctor Cucurull amb la solemnitat que allí revesteixen els Oficis canònics, que s'associaren a la festa obrera. L'immens creuer de l'església es veié ple de fidels tarragonins. La massa coral fou dirigida pel mestre Llongueres. L'efecte, sota d'aquelles majestuositats naus, fou d'una emoció profunda.

D'allí els expedicionaris es dirigiren a visitar l'eminentíssim Cardenal doctor Vidal i Barraquer, que els va rebre com fills predilectes, saludant-los paternalment amb paraules amarades d'amor i de doctrina.

Els obsequiaren el venerable i gloriós Metropolità tarragoní amb cants que l'enterniren i entusiasmaron profundament. Els prometé que els tornaria la visita a Vilanova, i els beneí amb la més coral efusió.

L'excursió pels museus de la catedral, tenint per cicerone el doctor Sabaté, deixà els obrers bocabardats. No n'hi ha per menys.

Digne comiat de la visita a la Catedral fou la Visita Espiritual feta devotament per tots els obrers a la Verge de Montserrat davant la bella imatge en l'altar que té consagrat allí.

A l'Hotel Continental fou servit a primeres hores de la tarda, a tots plegats, un suculent i ben servit dinar, en el qual regnà una alegria encomanadissa i una fraternitat que els socialistes no coneixeran mai.

Abans d'empendre la tornada, els expedicionaris visitaren la nova Fàbrica de Tabacs, edifici grandiosíssim i admirable per moltes raons, sobretot per les troballes arqueològiques a què ha donat lloc la seva construcció, molt més notables encara.

L'arribada a Vilanova i Geltrú fou un esdeveniment popular entusiàstic. Obrers i poble beneïen l'home provident, el patró paternal, que és el fundador i l'ànima d'aquesta entitat industrial, única: don Manuel Marquès.

L'Evolucionisme

VI

La influència de l'ambient: les causes físiques

Després de la dels constitutius químics, i que analitzàvem en l'article anterior, la influència de les causes físiques. D'aquestes la primera que s'escau és el moviment. Fins a quin grau exerceix la influència en el desenvolupament i morfologia dels éssers? En més d'una obra escrita amb criteri evolucionista, es fa esment d'uns mariscos, que es crien especialment en les costes de Boulogne. Aquests són menats per l'instint a habitar indistintament la part de la costa que rep directament els embats de les onades, o bé reconcs protegits, o paratges més o menys allunyats, on no reben cap xoc ni topada. I si hom els compara ells amb ells, s'adona de seguida que els uns ofereixen la petxina més o menys aplatada que els altres. Aquesta modificació pot ésser considerada com un fenomen evolucionista, inici d'altres alteracions més importants?

Examinat el cas atentament, de cap manera. Puix tal modificació purament exterior, d'ordre físic, no imprimeix a aquesta espècie de marisc una nova modalitat morfològica, de naturalesa que li infongui un altre instint, i altres hàbits, costums, necessitats i exigències en la seva vida. Sota la influència d'una causa semblant, un arbre, per exemple, s'inclina des de la primera edat a una forma o bé una altra, i a ningú se li acudirà de classificar-lo dintre d'una diferent espècie.

Tan inconsistent sembla el cas, que de veres ens hauríem abtingut de portar-lo ací, si no l'haguéssim trobat recensionat, segons hem notat damunt, en més d'una obra. Més interès naturalment podrien revestir, en el cas que les modificacions nascudes de l'embat de les ones es transmetessin per la reproducció. I aquest fenomen, fins avui, sembla que no estigui prou observat, per a concloure en sentit afirmatiu o negatiu. Però àdhuc en la suposició i tot que es transmetessin per herència, no podria pas pendre's com una realitat evolucionista. Puix això sol no donaria lloc a l'origen d'una nova espècie, com no es poden pendre com a tal la creació, sota la influència de l'home, o bé de causes espontànies naturals, de qualitats i caràcters que persisteixen a través de les generacions.

Esclarit el cas dels mariscos de les costes de Boulogne, tampoc s'hi val a ésser considerades com efectes o resultats d'una llei evolutiva, les pertorbacions d'altres organismes, exposats a les violències d'alguns moviments. Es retiren les alteracions en els ous de les gallines posats a incubar després d'haver sofert forts sotracos. Personalment, més d'una vegada hem estat testimonis dels resultats. La regla general és que l'embrió mor en una de les fases del seu desenvolupament segons la intensitat i la duració d'aquells. D'altres vegades arriba a néixer amb una forma, però, anormal i també mor. Quan no mor, les alteracions provocades no es fan transmissibles per herència. Es tracta de casos evidentment patològics.

Després de tot, aquestes alteracions, o bé la mort prematura de l'embrió, apareixen perfectament ex-

plicables i comprensibles. Sota la influència de les sotragades dures, s'ha efectuat dintre de l'ou un desplaçament del protoplasma, el qual origina les anomalies en la morfologia de l'adult. Puix si hom, abans de sotmetre l'ou a incubació, marejat, sotraquejat, té la precaució de deixar-lo reposar dos o tres dies, durant els quals el protoplasma es replaça novament a la posició natural, el poll neix ben conformat. Els que es moren, tot deixant a part els qui sucumbeixen per debilitat genèsica, ho deuen al fet que els sotracos han estat tan forts o duradors que la calor causada per aquests ha alterat químicament la substància del protoplasma. I això prova, demés, els límits del modificacionisme a què per naturalesa estan sotmesos totes les espècies en més o en menys. I a les mateixes causes deuen atribuir-se la mort o les alteracions patològiques en els ocells, els ous dels quals dalt de les branques dels arbres reben les sotragades dels vents.

Deure de probitat científica és reconèixer les modificacions meravelloses que certs micelis suporten sota la influència d'algunes sotragades. Fins i tot sembla que està provat que alguns d'ells, segons que aquelles siguin més o menys fortes, es reproduïen per ous o bé per espores. Cal afegir, però, de seguida sobre aquests fets de tan parencosa eloqüència, que tota la vegetació microbiana és de naturalesa tan complicada, poc coneguda i tan variable, que dificulta la seva classificació. El moviment en el referit cas no demostra altra cosa sinó que constitueix un estimulant, un excitant de la reproducció. I que aquests vegetals són per naturalesa extraordinàriament sensibles a les influències violentes, com ho són, per exemple, els grans del blat. Si tal qualitat no constituís una condició nativa i no fossin l'aptitud natural, sinó un efecte de naturalesa evolutiva, podrien els micelis, sota les sotragades de moviments violents, créixer i desenvolupar-se cap a un altre ordre més perfeccionat, d'una faïsa indefinida. La qual cosa no és veritat.

Altra causa física considerada com modificativa d'algunes condicions o qualitats dels éssers, és la calor. I en realitat els seus efectes són els més palesos. Sota la influència d'aquella, els arbres perden les fulles i les recobren de nou, vinguda la primavera. Segons la seva intensitat i durada, triguen més o menys a morir i caure, i després a sortir de nou. Alguns arbres de fulla persistent o perenne modifiquen llur coloració: passen per tots els matisos del verd i àdhuc, en arribar els freds forts, es tinten de morat com les fulles de la remolatxa. A certes espècies animals, en el traspàs de l'estació calorosa a la freda, se'ls altera el pelatge; de brunes es tornen blanques, com el renard... I àdhuc modifiquen la talla. En la nostra latitud el morenc nan de les valls altes prepirenques, reproduït al Vallès, agafa dintre dues o tres generacions la talla mitjana. I el gegant d'Amèrica esdevé mitjà. Estan prou paleses les virtuts modificatives de la calor?

Evidentment ho són. Però cal donar-los un sentit just i marcar-los el degut límit. Si bé és veritat que la caiguda de les fulles caduques s'entreté i es perllonga més o menys de cara a l'hivern; o es retarda

la naixença de cara a l'estiu, constitueix, però, un fet no menys eloqüent que, clos el cicle de la vegetació, ineluctablement cauen, com broten de nou en avançar la primavera, per bé que retardi. Això nega tota virtut d'ordre evolutiu a la causa de la calor, per constatar només la seva influència modificativa que tothom admet sense discussió.

La força de la calor, modificativa de certes condicions o caràcters dels vegetals, ha estat explotada llargament per l'home en propi profit. I constitueix la base d'una nova tècnica en les indústries rurals. La vida dels vegetals, i àdhuc la dels animals, per bé que dintre d'una més reduïda amplitud d'oscil·lació, no depèn d'una estrictíssima graduació de calor. Estan organitzats nativament per a una temperatura òptima, però suporten tanmateix d'altres graduacions en més o en menys, segons ells, dintre els límits de la qual llur vida o existència és compatible. D'altra banda, demés, a cada vegetal per a complir el cicle de la maduració dels fruits, cal una suma determinada de calories. I per a acumular-les, gaudeixen d'una amplitud bastant variable de temps. Per això estan organitzades per a totes les contingències del retardament o avanç de les estacions.

L'home explota per als seus fins aquesta capacitat d'adaptació i resistència dels vegetals. D'una banda, els transplanta a comarques de clima diferent i s'hi connaturalitzen. D'altra, avança, retarda, precipita o alenteix la influència de la calor, i els vegetals sotmesos a aquesta alenteixen o precipiten el desenvolupament i la maduració consegüent de llurs fruits. Imita l'acció de la naturalesa, en les diverses latituds de la terra, segons la intensitat de la calor del sol. La cultura en hivernacles és una explicació de tals principis de biologia vegetal. La geografia encara ens ensenya com l'home d'aquesta manera ha creat tot un paisatge artificial damunt el paisatge natural. Són tan nombrosos els exemples i tan elemental llur coneixença, que bé ens podem estalviar de reportar-ne ací cap.

Però, quin valor per a la constatació de l'existència d'una llei evolutiva que es desenvolupa sota l'acció directa de la calor té tot això? Primerament cal deixar ben comprovat que si els vegetals són subjectes a modificacions, és que gaudeixen de la capacitat nativa de suportar-les. La calor no fa altre paper que el d'estimulant o bé de factor detentor, però no crea res. Després, fins ara mai ningú no ha provat que una planta sota la influència d'altres temperatures s'hagi superat i derivat cap a un vegetal més perfeccionat, ço que constituiria, verament, un fenomen evolutiu. La remolatxa, la patata, el moresc, el blat, estenen la seva àrea en una ampla zona que va des dels trenta graus als cinquanta. I no ofereixen sinó modificacions ben secundàries. Per aquest cantó, tampoc cap iniciació de caràcter evolucionista.

En les experiències d'aclimatació, però, existeixen dos fenòmens particulars, que és convenient de remarcar. L'un estriba en el fet que les modificacions sofertes pel vegetal sota la graduació o la intensitat de calor que no és la pròpia, palesa que cada u dintre la seva amplitud d'oscil·lació, està constituït nativament per a una temperatura òptima. Vivificat per aquesta, adquireix les màximes qualitats de desenvolupament, de fortitud i resistència, i de qualitat i volum en els fruits. Desviada de la temperatura òptima, més cap ençà o més cap enllà, per damunt o per sota, mostra de seguida senyals d'alteracions. Això, expe-

rimentalment o bé empíricament, ho tenen prou observats els pagesos, en importar llavor d'altres contradades i renovar-la sovint. Ja hem citat damunt l'exemple del moresc.

L'altre fenomen és el de l'hereditat de les qualitats, bones o dolentes, adquirides en el canvi de temperatura. Pot admetre's i deu admetre's que, quan les qualitats adquirides estan fixades, devenen hereditàries, es transmeten per la generació. Però cal anotar sobre això que tantost el vegetal es replanta novament en una contradada o latitud de les condicions de la seva natura, espontàniament, per bé que no d'una manera sobtada, sinó en successives generacions, recobra altra vegada les seves qualitats i caràcters idiosincràsics. Això, empíricament, també ho tenen observat els nostres pagesos. La patata vulgarment anomenada anglesa, *Kidney Royal*, sembrada a la nostra costa i al Vallès baix, el primer any demostra les qualitats excel·lents de resistència al fred. Dintre dues generacions, però, es torna delicada com la d'ací. I un fenomen semblant sedevé en el moresc nan de muntanya, com hem notat repetidament.

La prova més interessant és l'experimentada en certs fruiters, cirerers i presseguers de les nostres latituds, traslladats a la zona subtropical. Ací àdhuc els arbres de fulla caduca la renoven tan paulatinament per la intensitat de la calor, que no es queden mai despullats del tot. En tres generacions, un fruiter de les nostres terres guanya iguals qualitats. Transplantat després, les conserva un any o dos. Més tard acaba per despullar-se completament, en arribar la tardor, com els altres. I els dels tròpics traslladats ací ofereixen l'observació del mateix fenomen, però a l'inrevés.

Tot plegat demostra, amb un rellevant contrast, que la influència de la calor damunt els vegetals no produeix sinó modificacions secundàries, les quals, per bé que es poden fixar i ésser transmeses hereditàriament, són tan contingents que es reabsorbeixen de seguida com el vegetal retorna a les seves condicions de calor naturals.

Ofereixen els animals modificacions i alteracions més serioses?

ANGEL GRAU

EUCOLOGI DE NADAL

Textos litúrgics en llatí i català de la Santa Missa i Ofici diví per al temps d'Advent i la Temporada Nadalena.

1 uxós llibre de 360 planes a dues tintes, editat per «Foment de Pietat Catalana» enquadernat en tela i planxa daurada.

PREU: 4'50 pessetes

Vós que veniu pel desembre...

No heu vist mai per Santa Llúcia aquell aplec de pobres orbs que es posen a l'entorn de la seva petita capella de la Seu?

Si no heu sentit mai l'esgarripança ni la paüra de les tenebres davant dels ulls que, sense veure-us, us demanaven una mica de caritat, tampoc haureu après mai d'agrair com cal la mercè que el cel us fa deixant-vos portar en els vostres un reflex de la seva claror blava.

Res més trist que aquest estol de germans nostres, mancats de llum, que han d'anar a les palpentes, de porta en porta, demanant un tros de pa. Amb quina enyorança recorden la claror del dia els que, havent portat aquest esclat d'argent en els seus ulls brillants, ara els han de tenir oberts a la més negra de totes les nits:

*Són tan bells els ulls al front
quan hi brilla la mirada...*

Es tan bonic aclucar els ulls mentre passen les hores fosques de la nit, per tornar-los a obrir després, quan l'esclat del sol naixent dibuixa, allunyant les tenebres, un teixit de filigranes d'or damunt una llenca de cel tota blava i argentada!

Per això no entenc com poden viure a les tenebres, sense enyorar la resplendent claror de la fe els que l'han deixada apagar per sempre dintre la cambra del seu esperit.

Més d'un company he tingut que s'ha deixat encegar per la falsa claror que hi ha en les paraules enlluernadores d'aquests homes que s'atreveixen a escriure a les fosques, fent-les passar per clares i plenes de llum les seves obres. Orbs o enlluernats, ja no coneixen la claror del dia! Fan llàstima, fan més llàstima ells que no pas els rics que no poden gaudir del seu benestar perquè no hi veuen. Aquests us donarien la meitat de les seves riqueses a canvi d'una mica de la claror que llueix en els vostres ulls; aquells, si els voleu portar de nou la claror de la fe, us la rebutgen i us la menyspreen!

Hi ha homes que segueixen a les palpentes el camí de la seva vida i vestits d'"intel·lectual" tenen la gosadia de voler conduir amb el seu braç els que guarden encara la claror de la fe, únic estel que assenyala els abismes i els precipicis.

La llum que Joan Maragall — l'estel més fulgent dels nostres escriptors — escampava com un polsim d'or per sobre de les planes dels seus llibres, ara és bandejada, com una nosa, de tota obra literària. Per això quan arriba el desembre i amb ell passa la verge que duu els ulls damunt un plat, es desclouen els nostres llavis per resar l'oració que bo i cantant ens ensenyava el gran poeta. Ara més que mai, oh Verge de la llum, cal que

*...nosaltres esfereïts
de tota mena de nits
i seguint arreu, arreu
tota estela lluminosa,
us cridem amb forta veu
i amb el pit tot agitat:
Santa Llúcia gloriosa!
La vista i la claretat!*

J. ROS I ARTIGAS

El Congrés de Cinematografia de Madrid

En el Congrés de Cinematografia que acaba de celebrar-se a Madrid s'han estudiat els principals aspectes d'aquest gran afer social, tant com econòmic.

Socialment, el cinema és el fet que avui té més decisiva importància en l'educació del poble.

Econòmicament, no hi ha cap negoci que es desenvolupi més ni que més atregui. La gent del poble estima apassionadament el cinema.

Algun profit es treurà d'aquest Congrés, però davant la magnitud dels problemes d'ordre moral en ell plantejats, *tamquam si non esset*.

La solució del problema del cinema en el seu aspecte moral depèn de dues coses essencials:

Prèvia censura rigorosa de les pel·lícules amb la consegüent prohibició o la mutilació que calgui.

Prohibició de l'entrada als cinemes públics als menors d'edat, però procurant que no els faltin cinemes adequats al seu temps.

Els clams contra els estralls dels cinemes pot dir-se que són universals, i no hi ha cap nació civilitzada que no prenguin mides per evitar-los.

Un professor suís conta que els nois de Berna que freqüenten els cinemes han vist en poc temps un gran nombre de pel·lícules de raptos, d'adulteris, d'homicidis, de robatoris, d'incendis, de suïcidis; i no parlem dels galanteigs poc edificants, de les lluites bàrbares, etc., etc.

Amb una educació d'aquesta classe, quina joventut n'ha de resultar?

Prou que es veu arreu del món.

El Congrés Cinematogràfic de Madrid ha reflectit bé aquest estat de prevenció i alarma que el cinema promou en totes les persones que no han perdut el sentit cristià de la vida ni l'instint de conservació. El que falta en moltes d'elles és lògica i decisió per acomodar-s'hi.

Simultàniament ha tingut lloc a París un Congrés similar promogut pels més alts prestigis religiosos de França i amb l'aprovació i benedicció del Papa. Es tracta de convertir el cinema pecaminós en aparell de propaganda cristiana i cultural. Magnífic propòsit!

O ens fem amos del cinema els catòlics, directament o indirectament, o aconsolem-nos de presenciar la descristianització i la corrupció de la societat fins a un punt que fa basarda de pensar-hi.

Pensem que les modes provocatives d'ara solament han estat i són possibles per les propagandes del cinema.

A.

Per Sant Ramon de Penyafort

Donatius rebuts per a l'oli de les llànties:
D'un Perseverant de la Parròquia del Pi. 6 ptes.
D'un exercitant de la Lliga del Pi. . . 6 "
Mercès i Sant Ramon els pagui la caritat.

PER LA FESTA

Novament instem i recordem als amics i devots la necessitat d'aportar algun modest òbol per a la pròxima celebració dels actes de la festa de Sant Ramon de Penyafort (23 de gener).

El XXV Aniversari del «Motu Proprio»

La música sagrada

II

La música, en tots els pobles, ha començat tenint un caràcter religiós. Sentint cantar algunes cançons populars, hom endevina de seguida el seu origen religiós. El poble cantava a l'església, i els cants religiosos li han servit de llevat per a pastar algunes de les cançons que han esdevingut populars.

És natural que l'Església volgués donar una estructura especial a la música religiosa. Sant Ambrós i especialment Sant Gregori el Gran han donat normes concretes sobre el cant.

Fins el segle XV no es varen cantar en el temple cants religiosos originals. Predominava en absolut el cant pla. Els fidels no sentien la necessitat de compondre música original, perquè els cants que portaven al damunt una corrua de segles, satisfien a bastament llurs necessitats espirituals. D'ençà d'aquella època, un poc ja llunyana, les melodies litúrgiques eren bandejades lentament per la música original.

La música religiosa seguia mals viarany. Els compositors no tenien altra dèria que escriure música brillant i enlluernadora, però sense cap contingut espiritual. Era una música purament cerebral.

En el Concili de Trento que va tenir tanta resonància en el món catòlic, una mica trasbalsat per la cridòria dels sectaris, es varen donar orientacions lluminoses i consells assenyats a tots els que volien compondre música religiosa.

En el segle XVI varen donar un gran impuls a la música religiosa. Entre altres, Jannequin, Joan de Clew, Adria Willaert, Claudi Gondonel i Joan Pierluigi de Palestrina.

Palestrina, un dels músics més genials de la seva època, va comprendre de seguida la necessitat de seguir els consells de l'Església. Abans, com és sabut, havia produït algunes composicions plenes d'enigmes musicals, entre elles la missa a cinc veus sobre la cançó de l'home armat.

Hom no pot concebre com és possible que un compositor tan genial sigui tan poc conegut. El seu Stabat Mater commou profundament. No es pot negar que Palestrina ha exercit una gran influència damunt l'esperit d'alguns compositors de la seva època i àdhuc de moderns. En alguns passatges del Parsifal, de Wagner, trobaríem algunes reminiscències de Palestrina. Aquest gran compositor va deixar més de dues centes composicions. Segurament l'abat Băini és un dels biògrafs del gran compositor que ha sabut posar de relleu amb més habilitat els seus mèrits. Després de tres cents anys de la seva mort va publicar un recull quasi complet de les seves obres.

D'ençà del segle XV s'iniciava una transformació en el món catòlic. Els cristians, en els primers catorze segles, es mantenien més fidels a la tradició i als costums de l'Església.

En el segle XVI, únicament tenen valor les co-

ses sumptuoses. Desapareixen les melodies pures i s'imposen els cants enlluernadors. En aquella època no era difícil de trobar imatges d'or i d'argent.

A Catalunya es coneixia també el moviment renovador. Brudieu, organista de la Seu d'Urgell, va escriure algunes composicions molt pures. Els Goigs a la Verge són una composició dolcíssima que revela un esperit molt delicat.

Diu el mestre Millet (1) que sorprèn en aquesta obra l'afirmació que s'hi troba ja de la tonalitat moderna, al mateix temps que una semblança notable amb la manera de fer del gran Bach.

Victoria va seguir les petjades de Palestrina. Aquest cèlebre músic espanyol es va formar a Itàlia. Fou nomenat mestre de Capella del Col·legi Germànic i d'una església de Roma. Els seus himnes de l'any eclesiàstic els va dedicar al papa Gregori XIII.

La música de Victoria és profundament religiosa. És una música que us allunya del món i us fa oblidar les coses fugisseres de la vida.

Els músics del segle XVII tenien la prauja de dramatitzar els cants religiosos. L'orquestra ja no es limita a acompanyar, sinó a fer comentaris.

Carissimi, seguint l'escola de Monteverde, cercava nous efectes melòdics, però es decantava massa al caire dramàtic i teatral. És autor de gran nombre de motets, misses i oratoris.

Frescobaldi, organista de Sant Pere del Vaticà, gaudia en aquell segle d'un gran prestigi. Era un gran organista i un compositor molt notable.

La figura de més relleu d'aquella època és, sens dubte, Allegri, sacerdot piadós i compositor de gran volada. El papa Urbà VIII el va elegir per a formar part de la Capella pontifical. El seu cèlebre Miserere l'ha cantat molt de temps la Capella Sixtina. Aquest Miserere és a dos cors. Refrrint-se a aquest joiell de la música religiosa, ha dit el mestre Millet (2), aquest músic genial, d'ànima franciscana, que tantes obres immortals ens ha fet conèixer, que s'hi sent bategar l'angoixa de les grans multituds conscients de la seva misèria, aterrades davant la justícia divina, clamant misericòrdia.

La Capella Sixtina estava tan joiosa d'aquest Miserere, que s'obstinava a no deixar-ne treure còpia. Però hèus ací que Mozart, que tenia una memòria prodigiosa, després de sentir-lo cantar va fer-ne una transcripció. L'any 1771 es publicava a Londres una còpia del famós Miserere.

El segle XVIII podem anomenar-lo, per antonomàsia, el segle de la música grandiosa. No és solament el segle dels grans compositors, sinó també dels grans organistes. En aquell segle excel·liren una plèiade d'organistes eminents. Entre altres, Daquin, que a l'edat de sis anys ja va posar de manifest el seu talent musical davant la cort de Lluís XIV.

Bach és una àguila que constantment vo'a damunt els pics més alts de l'espiritualitat cristiana. Amb les ales esquinça les boires que planen damunt la terra, i ens mostra la blavor puríssima del cel.

És sens dubte el músic que té una personalitat més accentuada. En totes les seves obres, àdhuc en les més humils, ha deixat impresa la petja inconfusible del seu geni musical. La seva fecunditat és sorprenent. La seva inspiració era inesgota-

ble. Malgrat els seus mèrits, la humanitat el va oblidar. Al cap de cent anys de la seva mort, una entitat alemanya publicà les obres completes del gran mestre, algunes d'elles manuscrites encara. S'han perdut moltes de les seves obres. Unicament s'ha conservat la Passió segons Sant Mateu i segons Sant Joan. Hom dubta que sigui de Bach la Passió segons Sant Lluc. Mendelssohn va contribuir poderosament a què els homes s'adonessin que havien oblidat injustament el geni més gran de la música religiosa. A ell també es deu el monument a Bach que es va inaugurar a Leipzig l'any 1842.

Un altre músic alemany pot posar-se al costat del mestre de la fuga. Volem dir — ja ho endevineu — Haendel. Heus ací un compositor de gran volada. Cal, però, reconèixer que va perdre el temps. Fins l'any 1740 no es va adonar que Déu no li havia donat el geni musical per escriure òperes i música profana. En el teatre va obtenir alguns fracassos, per bé que gaudia d'un gran prestigi entre els músics més eminents d'aquella època. Haendel es va recollir dintre el santuari de la seva ànima i va sentir ressonar la veu d'ls àngels que cantaven himnes de lloança a Déu. Es va consagrar exclusivament a la música religiosa. Els seus cèlebres Oratoris li varen donar molta més fama que les obres que havia produït de caràcter profà. L'any 1742 es cantava per primera vegada a Dublín l'oratori d'El Messias, que és la seva obra cabdal.

Sembla increïble que aquest famós oratori encara no s'hagi cantat íntegrament a Barcelona. Unicament en coneixem alguns fragments. La música de Haendel és tan xopa de religiositat que començava profundament.

Cal també esmentar Rameau, un dels músics de més ciència musical que ha tingut França, al qual es deuen noves normes sobre l'harmonia; Haydn, la música del qual recorda el remoreig suau de les fontanelles; Cherubini, autor de motets molt notables i Mozart, el músic de la joia i de l'alegria cristiana. Sentint música de Mozart, recordem els prats idíl·lics, encatífats d'herba fina i flonja, i l'aigua verda dels estanys, d'ins la qual a la nit, quan el sol s'ha colgat darrera les muntanyes, tremolen de fred els estels clars com gotes de rou.

Quan semblava que s'esmortuïa la flama del geni, heus ací que sotragueja fortament els esperits aquest músic extraordinari que s'anomena Beethoven. Després de Bach, Haendel, Haydn i Mozart, sembla que no ens poden ja dir res de nou. I no obstant, Beethoven va dir-nos coses que ningú no ens havia dit encara.

Algú ha dit que la Missa solemnis no és religiosa. Creiem que seria difícil de demostrar aquesta afirmació. L'ànima de Beethoven és profundament religiosa. No volem escatir si és superior o inferior a la Missa de Bach. En aquesta missa canten els àngels, i en la de Beethoven canten els homes. És la humanitat que prega. Són els pecadors que alcen els ulls al cel, i canten lloances al Fill de Déu. La dolor i la dissort varen fer forta l'ànima de Beethoven.

D'u Schindler (3), que s'havia honorat amb l'amistat de Beethoven, que en començar d'escriu-

re la Missa, estava talment transfigurat que semblava un altre. Seia davant la taula del menjador submergit dins profunds pensaments i s'oblidava de menjar. De vegades es dirigia a un restaurant i passava hores sense demanar res; i, com si retornés del món del somni, es desvetllava i demanava el compte. "No ha pres res!", li deia el cambrer. En escriure la fuga i el Benedictus, es trobava allunyat de la terra. La fuga et vitam venturi sæculi és el nucli de l'obra.

La poderosa imaginació de Beethoven s'exaltava en la consideració de l'eternitat. Entusiasmada amb la grandesa del tema, l'obra creix fora de les proporcions que li volia donar en començar-la. El meravellós Benedictus és una veu del cel, emanació de les altures per a conhort de la humanitat.

Schindler ens diu que Beethoven estava completament allunyat de les coses de la vida. Una tarda anà a visitar-lo en unió del compositor Horzuka. La porta de la seva cambra estava tancada i l'autor de la Novena simfonia cantava i cridava, component la fuga abans esmentada. Al cap d'una estona la porta es va obrir i va aparèixer Beethoven, abatut i esblaimat. Semblava que retornés d'una lluita en la qual hagués estat en perill la seva vida. "Bella gesta, exclamà; tothom m'ha abandonat i des d'ahir a la tarda que no he menjat ni una engruna de pa." Estava treballant des de la tarda anterior, i la serventia, cansada d'esperar, s'havia retirat.

Voleu una prova més evident de l'entusiasme que produïa a Beethoven la seva Missa? Podem dir que va compondre-la fredament? Els que neguen que en la Missa solemnis hi ha trossos d'ànima de Beethoven, és que no comprenen la música d'aquest compositor genial.

El Dr. Volbach (4), contestant als que diuen que no responia a les exigències de la litúrgia, diu que calia que la Missa solemnis fos de proporcions més considerables que la missa en do, perquè estava destinada a un Ofici Pontifical. El Kyrie i el Gloria eren executats freqüentment en els oficis pontificals de la Catedral de Colònia.

La sexta execució es donà a la Catedral de Freiberg.

Acabada aquesta obra, Beethoven va restar tranquil, recobrant la seva placidesa que el feia tan atraient.

Algú ha dit que Beethoven considerava la Missa solemnis com la X simfonia. Això no és cert. No saben els que fan aquesta afirmació gratuita que la Novena simfonia fou composta després de la cèlebre Missa. Fins les darreries de l'any 1822 (5), Beethoven no es va posar a treballar de ferm en la gran Simfonia. Havia volat molt amunt i seguia volant dins la llum serena de les altures.

J. CIVERA I SORMANI

(1) Notes sobre música coral religiosa.

(2) Nota publicada en el programa del primer concert de música coral religiosa, celebrat per l'Orfeó Català en el Teatre L'ric, el 4 d'abril de 1897.

(3) La Novena Simfonia de Beethoven, per Mateu Barroso.

(4) Beethoven (1906).

(5) Nohi, Life of Beethoven.

L'ús Pastoral de la Bíblia

Copiem de la revista germana *El Bon Pastor*:

Espurneigs alligoadors

De bon aprendre fa la bella lliçó dels temps passats, temps dels avis nostres, de qui hem rebut, no sols l'heretatge d'un fons inestimable que jeu podem dir inèdit en gran part en molt polsoses biblioteques, sinó també la memòria d'esforços realitzats meritosos de més bon esplet i àdhuc aquesta font d'energies que hi ha en l'ànima del poble nostre. Vegeu per algunes recordances dispersament recollides, quin era l'ús pastoral de la Bíblia entre els nostres avant-passats.

Suara mateix s'ha publicat un bell llibre que té per títol: *Parlaments a les Corts Catalanes*. No volem pròpiament recordar, posem per cas, el discurs de l'Abat de Montserrat, Marc de Villalba. Bé hi trobareu textos de les moltes epístoles paulines, dels profetes, Proverbis, Job, etc. Es tracta del rei Martí I. Quedem astorats en imaginar l'efectivitat del parlament reial, valuant la seva ideologia en textos atinats d'Isaïas, l'Eclesiàstic, Salms, Josuè, Sant Lluç, Paralipòmens, Sant Joan, Esdras, Jeremias, Gènesi i en múltiple citació. Al rei Martí I no l'haurien pas anomenat *cridaire*, com ho fan en contrada del Penedès als de *miting*, sinó *sermoner* i *alt predicator*, pregon *alligoador* del seu poble.

I la *Vita Christi*, de Sor Isabel de Villena, que voldríem veure difosa extensament per les nostres llars, quina erudició no ens demostra en la, molt honorable enclaustrada? Ella pastoralment usava de la Santa Bíblia. Tendrament ens presenta de manera poemàtica en la més enlairada prosa, com una paràfrasi d'innombrables textos sagrats i dels Sants Pares, per tal de divinitzar les gestes de la molt humil Sagrada Família.

Bons consells

Ens els dona el gran apòstol de la predicació Sant Vicents Ferrer. D'ell no podria eixir una frase com la que un jorn oïren amb esgarripança les nostres orelles: "A mi què se me'n dona de la Bíblia."

Tof, altrament. En la Quaresma seva, publicada pel doctor Sanchis Sivera i en el sermó XIX, pàgina 114, predica encara tota una bella lliçó: "...Les Scriptures sanctes són de gran utilitat, en així que no's poden sufisticar; per ço dix: Habent Moysen et prophetas: audiant illos; los apostols a les Scriptures sanctes se afferraven al preycar, e no per los miracc'es. Sent Pau: Resurrexit secundum Scripturas (P.^a ad Corintios, XVI°), a mostrar, que és gran lo testimoni de la sancta Scriptura, e no'y ha major testimoni, entesa catholicament. E per ço seria necessari al món que's donasen a la sancta Scriptura, a la Blibia, que no havem altres rahons a defendre'ns de Antexrist del vell Testament arguhir o del novell a respondre. Ara fos així, plagués a Déu! Huns se donen a leys e a canones per haver dinés, e de la Blibia ningú no se'n cura; en juventut s'i deuria hom metre; tans secrets hi ha, e menys-

prehen-lo! Quitquis dixerint legem Dei, putant suis finis depravare et ad suam voluntatem detrahunt (VI.º c.^o. sent Jheronim); e com vendrà Antexrist e ben tost e breument, com li respondreu?

Hun exemple vos vull dir de Felix, compte de Foix. Los mestres en taulegia passaven per ell, e dava'ls a dinar e diners, e hun dia se trobaren be sis mestres en taulegia. Lo compte los convidà, e ell dix: "No sé sinó lo psaltiri", e dix-los que li declarassen un psalm "Exurgam": "Si dormiam les ales seran de argent, etc.", e los mestres se feren de convidar. Dix lo comte: "Aquell que ha segut primer, digua primer." Dix aquell: "La sancta Scriptura se expon en quatre enteniments". Ell diu: "Haveu mestre Nicholau de Lira?" Ell se met entorn, finalment: ells no sabien res dir, e avia'ls, sens que no'ls volgué dar caritat nenguna, dient-los que tornasen a estudiar."

I aquí acaba el sermó del Sant, que, per cert, ha molt bones lliçons, com acostumava ell a proposar dels seus sermons. I és tan completa la lliçó, que no hi sabríem fer pas cap comentari, sinó sols recomanar-ne caldament a la meditació a molts. També aquí Blibia per Bíblia, com poguérem anotar d'ell mateix anteriorment.

Del present

No arribem a comprendre del tot la basarda que causa ara a l'ànima de molts aquest llibre hieràtic, la Santa Bíblia. És anomenada per molts i no han arribat la majoria d'ells a assolir el coneixement sinó d'una mena de *Biblia pauperum*, o, ço que ens serà més familiar, d'Història Sagrada. La Bíblia imposa.

Respecte d'aquest extrem, en tenim exemples molt concrets recollits en el breu temps de les nostres experiències en les iniciacions que com a prova vénen realitzant els Amics dels Estudis Bíblics. No cal, però, retreure'ls. Podrien ésser ocasionats tal vegada per una proporció més o menys gran d'inicial desconfiança.

Heus-en ací un altre exemple més palès. Persones hi ha, erudites en moltes ciències i més encara en el camp que anomenarem purament literari, a qui la Bíblia s'ha afeixugat, i per cert no pas en la seva part teològica, car el sentit religiós el veiem flaquejar a vegades, sinó àdhuc en el seu aspecte literari que deuen acceptar i fins volen equiparar més o menys als que ells divinitzarien gairebé en el camp de les lletres, els clàssics.

Són erudits en clàssics, els equiparen i divaguen en Bíblia. L'erudició en aquest punt resulta manca.

Heus-en ací un cas d'ara mateix. Acaba d'eixir un llibre tot flamant, parlant-nos de: *Què cal llegir?* Té aquest llibre la importància de les obres del més distint aiguabarreig i li porta la seva característica. Té pàgines per a les literatures diverses, àdhuc per als clàssics i fins algunes línies per a la Bíblia, que són les que ens convencen del nostre postulat. Vegeu el darrer paràgraf en què parla dels clàssics, entre els llibres dels quals sembla que hi ha inclòs la Bíblia anteriorment:

"Aleshores, demanarà algú, per què ens recoma-

neu la lectura dels clàssics, no sempre amena, i no deixeu que en recollim còmodament la lliçó a través dels moderns? La raó és ben senzilla: les aigües mai no són tan pures com arran de la deu, mai no tenen tanta força terapèutica com ingerides al peu de la font."

Literatura Hebrea.

La Bíblia. *

Els Evangelis. *

Al veure les estrelles, n'havem cercat la significació en el llibre i ens la dona: "Els llibres senyalats amb asteriscs no són encara traduïts al català."

Però, missenyor, si sols l'Obra del Sant Evangeli porta ja impremtats i gairebé totalment exhaurits 36.000 exemplars del Sant Evangeli i 33.000 Concòrdies Evangèliques! Si la Fundació Bíblica té publicat, in folio, una monumental Concòrdia que ens dona no menys que els Sants Evangelis paral·lelament a quatre columnes, en grec i en català.

Així mateix, anoti l'escriptor Soldevila per a la

segona edició, que els Evangelis són inclosos dins la Bíblia.

I de l'Antic Testament, bé n'hi ha tot un esplet publicat.

Si voleu un fet més casolà, més freqüent, no trobaríem altra explicació al cas que, per a l'homilia, invariablement s'hagi d'exposar més o menys bé o defectuosament el Sant Evangeli i no pugui hom dicórrer tan sovint en els ensenyaments de les Epístoles paulines.

La teologia de Sant Pau va a la manera que l'Evangeli mateix a la gran munió dels cristians de l'Església Catòlica.

Grat sia a Déu, bé esperem que els fruits dels múltiples esforços, que vénen realitzant-se en ordre a la difusió de les Lletres Sagrades, seran abundantment recollits per hebreu coneixença de la Bíblia i per comunicar-la als altres, en exercici d'un ministeri el més apostòlic.

JOSEP CASANELLES, Prev.

Del món del treball

Els propòsits del Ministre del Treball senyor Aunós respecte a les corporacions agràries, de què és autor i propulsor convençut, segons que ha explicat recentment a les il·lustrades personalitats que constitueixen la Comissió interina encarregada d'arranjament-les, són que, de moment, aquestes tinguin normes d'actuació per a preparar el camp a les corporacions agràries, al qual efecte excita a l'estudi d'aquest nou organisme, pregant que, al seu dia, es trametin al Govern els projectes que haguessin madurat.

La tasca a realitzar, digué, ha de dividir-se en dues etapes: una de provisional i preparatòria en la qual haurà de fixar-se el règim i característiques especials dels dits organismes, tant en llur organització com en llur constitució i execució. En aquesta primera etapa es tracta de constituir solament les comissions mixtes provincials, les quals a la vegada hauran d'eleger sobre les tres organitzacions corporatives, desistint-se de la constitució dels comitès paritaris locals, ja que fóra molt difícil en aquests primers moments llur formació.

El Govern, seguí dient el senyor Aunós, en aprovar la llei de corporacions agràries, ja va preveure que seria necessari un període preparatori. En totes les grans reformes es fa precisa aquesta tasca prèvia.

En l'organització corporativa era també necessari procedir per mesures provisionals, a fi que sigui la realitat la que determini quines han d'ésser les directrius definitives. Aquesta tasca provisional és la que el Govern us ha encarregat.

Expressà després la confiança que tenia en la tasca de la comissió, i féu ressaltar que s'hi troben representats tots els elements interessats en la vida agrària. Ultra les classes patronals, figuren també en la comissió representants de cada un dels següents organismes: Confederació Agrària d'obrers catòlics, Associacions socialistes i Consell d'Estat. Hi ha també un representant dels Sindicats Lliures.

Coberta ja la primera etapa en què es proposarà el sistema d'elecció de les comissions mixtes, es constituiran aquestes i elegiran les corporacions.

Es fixaran les facultats d'aquests organismes; una

de les més importants ha d'ésser la formació del cens professional agrari, que en son dia serà la base per a la constitució dels comitès paritaris locals. Una altra de les facultats importants serà la de resoldre els conflictes que es presentin. Serviran així mateix aquests organismes per a informar el Govern sobre reformes socials agràries.

No sap el ministre del Treball quant de temps es trigarà a passar del règim provisional al definitiu; això no depèn del Govern; depèn més bé de les facilitats que per a la implantació definitiva trobi. A mesura que les províncies i els pobles es capacitin per això, es crearan els comitès paritaris. Es tracta d'anar fent l'obra lentament a fi que sigui incommovible.

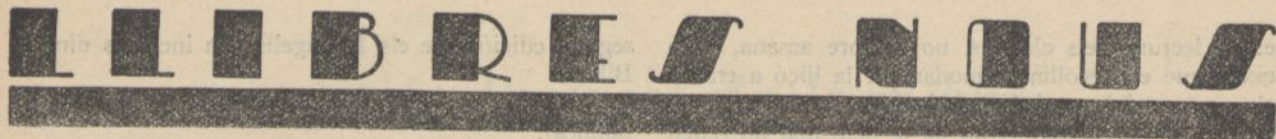
La mateixa grandària i gravetat del conflicte ha imposat la solució del lock-out del Rhur. Els patrons s'han lliurat a mans del Govern, que exercirà d'àrbitre, assessorat per les dues parts. Les pèrdues anaven fent-se ruïnoses i les conseqüències de l'atur es feien sentir ja a tota la gran indústria germànica. L'afer ara està en mans del ministre Severing.

Els empleats de Comunicacions de Viena s'han declarat en vaga de braços plegats perquè no s'atenen les seves reclamacions. El govern austriac els comina severament.

La gran vaga d'Austràlia encara cueja. Els obrers comunistes es vengen implacablement dels obrers treballadors. Les bombes són l'argument que usen els primers per a demostrar que tenen raó. L'última bomba que ha esclatat a Melbourne ha ferit 15 persones.

A Barcelona ja sabem, per desgràcia, la força d'aquests arguments.

La Cambra dels Lords rebutjà per 39 vots contra 17 una moció en la qual es demanava que el govern britànic concretés davant l'Oficina Internacional de Ginebra els punts del conveni de Washington sobre la jornada de vuit hores, la revisió del qual creu necessària el Govern.

Reproduïm amb gust la recensió que ha fet l'eminent crític i estimat amic Manuel de Montoliu, a *La Veu de Catalunya*, del llibre del nostre company Civera i Sormaní *Les meves amigues les roses*.

Heus ací el que diu el docte escriptor:

"D'aquesta novella hem de lloar, sense reserves, l'elevació d'idees i la noblesa de sentiments que han inspirat el seu argument i s'han encarnat en la figura de la seva heroïna. El tema, o millor dit, la idea que presideix tota l'obra és personificar en la figura d'una donzella, conscient de la superioritat de l'esperit sobre la carn, una reivindicació fervorosa del concepte cristià de l'amor en mig de la corrupció i del materialisme que caracteritza, sobretot, les classes aristocràtiques i burgeses de la societat moderna. Aquesta reivindicació dicta a l'autor, no sols l'evolució de l'argument, sinó, també, bona part dels diàlegs, entre els personatges de la novella, en la qual Emília, l'heroïna, triomfa bellament cada vegada que les incidències de l'argument la impelleixen a defensar els principis de l'espiritualisme cristià que inspiren, invariablement, la seva conducta. Són moltes les vegades que broten dels seus llavis belles sentències i elevats pensaments sobre el concepte de l'amor, i més d'una vegada ens sorpren amb esclats de la més colpidora sátira contra l'esperit de frivolitat mundana i de cinic epicurisme que regna en les relacions sexuals. L'obra, en conjunt, és el codi de l'amor cristià, exposat i defensat en forma novellística. Amb l'assenyalament que acabem de fer de les qualitats i excel·lències d'aquesta obra, hem assenyalat, implícitament, els seus defectes. Defectes de tota novella de tesi. Si les situacions i, en general, el desenvolupament de l'acció obeeixen, en darrer terme, a la intenció essencialment moralitzadora de l'autor, tanbé els seus personatges són producte, no d'una visió directa de criatures humanes concretes i vivents, sinó de diferents moments i aspectes d'una abstracció o d'una teoria moral. Ni Emília, ni els seus tres pretendents mal intencionats, ni Lluís, el jove malaltís que l'adora amb la més perfecta espiritualitat, són éssers de carn i ossos observats directament en la realitat. Totes aquestes figures són purs esquemes ideològics d'éssers humans, carcasses, abstraccions sense teixit vital que les cobreixi, principis morals o immorals convertits en fantasmes humans que l'autor afronta uns amb altres, per produir, amb llur topada, l'afirmació victoriosa de la doctrina de l'amor cristià. L'acció de la novella, donada la gènesi ideològica d'aquesta, forçosamen havia de resultar lànguida. I així és, en efecte. Solament s'anima quan, per la intervenció de les passions violentes, de Ferran i de Lluís, l'obra adquireix, transitòriament, caràcter me'odramàtic. Fora d'aquests moments, l'interès dramàtic de la novella recólza, invariablement, en l'energia amb què l'heroïna es defensa contra els insans apetits dels seus galantejadors. El temperament de Civera Sormaní no s'inclina, espontàniament, al sentit dramàtic de la vida. Té una tendència predominant a veure'n l'aspecte idil·lic. De fet, els millors fragments "novellístics" de la seva obra són algunes descripcions en les quals la serenitat de la bella natura serveix de marc de la serenitat de l'àni-

ma forta i pura de l'heroïna. Aquesta, en mig de l'abstracció de la seva figura, no manca d'encís. És un núvol resplendent, daurat per la llum del més ardent espiritualisme, que pren, davant els nostres ulls, les línies d'una graciosa silueta femenina.

M. DE MONTOLIU"

Exposició d'Art Litúrgic

En l'antic local del Círcol Artístic, que aviat, si Déu vol, es convertirà en Casal de l'Exercitant, s'ha inaugurat la II Exposició d'Art Litúrgic. En l'actual exposició, estan col·locades admirablement les obres, i un hom pot fer-se càrrec de llur importància.

Els "Amics de l'Art Litúrgic" poden estar satisfets de llur actuació, car amb poc temps han fet molt bona feina. Els que integren aquest agrupament selecte estimen l'Art i desitgen la restauració de la litúrgia i la dignificació de totes les coses destinades al culte.

Els Amics de l'Art Litúrgic, són una secció del Cercle Artístic de Sant Lluç. La seva missió consisteix a restaurar i dignificar l'art sa rat des del punt de vista litúrgic i artístic. Per aconseguir aquesta finalitat tan noble, s'han donat conferències, s'han publicat llibres i s'han organitzat exposicions.

La II Exposició que ara acaba d'inaugurar-se és interessantíssima i conté obres de molt de mèrit. Hom s'hi troba bé en aquelles sales, on hi ha tanques manifestacions d'art que revelen una sensibilitat molt aguda.

Com ens plauria que aquestes exposicions tan educadores que organitza l'esmentat agrupament, anessin depurant el gust de tots aquells que poden contribuir que sigui un fet la restauració de la litúrgia. L'art fals hauria d'ésser bandejat del temple.

S'han donat ja en el local on està instal·lada l'exposició, interessantíssimes conferències a càrrec de doctes conferenciant. Acut a aquestes conferències un públic nombrós i selecte.

Felicitem coralment els organitzadors de la II Exposició d'Art Litúrgic, per l'èxit que ha assolit i per l'esforç que ella representa.

J. C.

La setmana de Nadal, publicarem un NÚMERO EXTRAORDINARI, dedicat a

L'OBRA DE LES MISSIONS

Col·laboraran en aquest número totes les ordres religioses que tenen missions.

La portada serà com de costum a diverses tints i contindrà gravats molt interessants.

Es vendrà al preu de pessetes 1'50, però els subscriptors el rebran sense augment de preu.

FEITS DE LA SEMANA

Els articles de Cambó sobre la valoració de la peseta constitueixen el principal succés polític de la setmana i un dels més remarcables de molt temps ençà. D'una profunditat i una diafanitat que admiren, posen clars com l'aigua problemes econòmics vitals i intrincats que hom no gosa ni a mirar tan solament. I el que fa més notables i apreciables aquests articles d'En Cambó, és que en ells alligona les classes dirigents i e's ministres de l'Estat sobre el problema cabdal de la riquesa pública, sense cap gest pedant, sense gens d'emfasi: senzillament, pràcticament podríem dir.

D'aquestes altes i radiant il·lçons de política econòmica i financiera hom creu que se n'ha de treure profit i també creu hom que haurien de publicar-se en fullets a part que poguessin adquirir fàcilment les persones il·lustrades.

De la bona i encertada solució d'aquest problema depèn en gran part l'esdevenidor econòmic d'Espanya. Un problema semblant, encara que agudíssim, ha dominat la marxa de la política francesa aquests anys i la domina encara i la dominarà alguns anys més.

Altrament, s'aproxima el període parlamentari, per dir-ho així, de l'Assemblea Nacional. No se n'esperen emocions, però sí entreteniments polítics, que tanta falta fan en certs sectors socials. No pendrien importància qüestions que no en tenen, si la premsa estigués ocupada, com en altres temps, amb qüestions polítiques, és a dir de petita, o baixa, política.

Els únics que naveguen bé en aquesta mar política del Directori i en treuen profit de debò són els socialistes, al quals el Govern acontenta en tot el que pot per tal que no l'embullin...

I la política socialista acaba d'explicar-la un dels seus líders de la seüent curiosa i instrutiva manera:

"Además, el partido socialista está muy escarmetado. Hubo una ocasión, en 1917, en que pusimos todo nuestro esfuerzo en apoyar un movimiento, que fracasó, en busca del Poder y de un cambio de situación. Aquel fracaso del partido socialista por lograr una cosa que íbamos a entregar a otros, los republicanos, nos hizo renunciar a tales empresas. No queremos entregar a nadie lo que debe ser para nosotros. Y ni entonces estaba, ni hoy está capacitado, el partido socialista para gobernar. La substitución de un régimen burgués por uno socialista encierra dificultades grandes.

Aquel fracaso nos hizo renunciar a toda nueva intenciona que no fuera para nosotros mismos. No esperamos a nuevos desengaños para afianzarnos en nuestros propósitos.

Para nosotros, los socialistas, son iguales todos estos Gobiernos. La diferencia que hallamos entre unos y otros es pequeñísima. Solamente a un régimen republicano le prestaríamos nuestro apoyo si su fundamento era verdaderamente democrático, que no se apoyara en la razón de la fuerza. A otro, no; solamente al demócrata, al que diere satisfacción a parte de

nuestras aspiraciones, poniéndonos en condiciones de aspirar, poco a poco, al triunfo absoluto del socialismo."

Molta importància té el Missatge que ha llegit en el Congrés ianqui el President Coolidge.

La primera part posa de manifest la prosperitat material i moral dels Estats Units, si bé advertint el President als seus conciutadans que la pau espiritual i la riquesa no constitueixen per si soles cap finalitat, sinó un mitjà, puix si se les considerés com un fi podrien arrossegar el poble a la degeneració.

En la segona part, el senyor Coolidge fa ressaltar la disminució dels impostos i subratlla les economies que ha aconseguit realitzar el Govern, havent augmentat els ingressos nacionals en un 50 per 100.

L'any últim el deute interior fou reduït en prop de 906 milions de dòlars.

En la tercera part parla dels assumptes exteriors, que es presenten amb un aspecte favorable.

La Conferència panamericana de l'Havana ha contribuït a una millor compenetració entre les nacions del Nou Món.

En el que es refereix a Nicaragua — diu el President — trametem allí, davant les reiterades instàncies d'aquell Govern, forces de Marina per a protegir les vides i els béns dels americans residents en aquest país.

Nicaragua — afegeix el document — ha recobrat la seva prosperitat gràcies a la intervenció dels Estats Units, i ha donat un gran pas en el camí de la seva pacífica governació.

Parla després de la situació a Xina i de la constitució del Govern de Nanquín, reconegut pels Estats Units.

Diu que han augmentat considerablement en aquests últims temps els negocis realitzats amb aquell país per Nordamèrica.

Després parla de l'arranjament dels deutes de Grècia i Austria amb els Estats Units, assumpte que està pendent de resolució del Congrés.

Podem — diu — ésser generosos amb aquells països, puix amb això guanyarà el nostre comerç.

El document parla després del Pacte Kellogg, del qual diu que és l'assumpte més important que ha estat sotmès en aquests temps al Senat, puix és un instrument de pau, posat en mans dels pobles.

En la part quarta tracta de l'assumpte dels creuers.

La nostra armada — diu — és deficient, particularment en el que es refereix a aquesta unitat de combat, i desitjo que el Senat aprovi la construcció de quinze creuers més.

El document termina amb aquestes paraules: Vull repetir novament, perquè ho sentin bé els timorats i els suspicacs, que aquest país ni és militarista ni és imperialista."

J.

Aquest número ha passat per la censura governativa

LA INNOVACIÓN

és la casa especialitzada en Novetats per a senyora, que es distingeix per assortits abundants i preu just en cada qualitat

Portaferriça, 7 i 9. Salmeron, 29. Av. Portal de l'Angel, 38. BARCELONA

TORRENTS

Ex-professor de la Societat de Mestres Sastres de Barcelona / Rambla de Catalunya, 12, 1.er
Telèfon 16040 - BARCELONA

Tota persona desitjosa de triomf en la vida tindrà gran mirament en la correcció perfecta del vestir. Mai obtindrà el relleu desitjat aquell que, menyspreant el bon vestir, adopti robes de fabricació dubtosa i de mitjana confecció

R. Puigdomenech

Confeccions per a senyora i nenes
Diagonal, 452 / BARCELONA

Obres de R. Rucabado

Contra el Joc i el Pacte amb el Joc
Ptes. 3'50

ANGOIXES SOCIALS
Ptes. 3'50

ENTORN DEL SINDICALISME
Ptes. 4'00

Venda: Editorial Poliglota. Petritxol, núm. 8
Foment de Pietat Catalana. Duran i Bas, 11

Rambla de Catalunya, 7, pral. - Telèfon 12415
BARCELONA

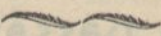
SANT PANCRÀS

NOVETATS EN PANYERIA

Compri la roba del seu trajo en aquesta casa i estalviarà diners.

Es recomanen bons sastres.

Descomptes als Srs. cooperadors d'aquesta revista.

Rambla de les Flors, 6, 1.er BARCELONA

XARABE PUIG

Cada cucharada grande, contiene: Zinn de
Sedum album 1/2 gr 1st de Glacema hederaceum 5 gr

PREPARADO POR
Z. PUIG
FARMACÉUTICO
- RIPOLL -

Exigiu l'adjunta marca registrada

XAROP PUIG

preparat per Z. Puig. - RIPOLL

Antiga i acreditada prepara-
ció per a combatre les pulmonies,
bronquitis, catarros, tos i totes
les afeccions de l'aparell respi-
ratori.

Seixanta anys d'èxits continus.

De venda: en totes les farmà-
cies i centres d'específics.

LES GRANS INDUSTRIES

FABRICA DE XARXES
I FILS RETORTS
PER A LA PESCA

FILLS DE GABRIEL JULIÀ

Bruch, n.º 7 - Telèfon 11422
(Entre Trafalgar i Ronda)

BARCELONA

Companyia Trasatlàntica
VAPORS CORREUS ESPANYOLS

Serveis Regulars

RAPID } Espanya-Nova York
DIRECTE } 9 expedicions a l'any
RAPID: Nord d'Espanya a Cuba i Mèxic
16 expedicions a l'any
EXPRESS: Mediterrani i l'Argentina
12 expedicions a l'any
LINIA: Mediterrani, Cuba i Nova York
16 expedicions a l'any
» Mediterrani, Costa Firme i Pacífic
11 expedicions a l'any
» Mediterrani a Fernando Poo
12 expedicions a l'any
» a Filipines
3 expedicions a l'any

Servei tipus Gran Hotel. - T. S. F. - Radio-
telefonía. - Orquestra. - Capella, etc., etc.

Per informes, a les Agències de la Companyia
en els principals ports d'Espanya. A Barcelona
oficines de la Companyia: Plaça Medinaceli, 8.

Acadèmia Cots

Direcció general: Av. Portal de l'Àngel, 38—BARCELONA

FUNDADA EN 1879

Telèfon 18953 A.—Apartat 782

SUCURSALS: MADRID, Av. Conde Príncep, 7; LLEYDA, Estereria, 10; MANRESA, Àngel Guimerà, 32; REUS, Arrabal Robuster, 23; MATARÓ, Riera, 59; BADALONA, Carme, 52 bis.

CLASSES SELECTES separats els dos sexes per diferents pisos i escales

COMERÇ - IDIOMES

Procediments eminentment pràctics

CLASSES GENERALS, QUOTA MODICA

Constantment l'ACADEMIA COTS rep demanda d'alumnes per ocupar bones places

ASSIGNATURES: Teneduria.—Càlcul.—Lletra comercial.—Correspondència.—Mecanografia.—Taquigrafia.—Francès i Anglès.—Alemany.—Classificació i Arxiu.—Alts estudis comercials.—Ortografia.—Dibuix industrial.—Linguòfons.—Màquines de calcular, etc.

CASA-CREUS

Calçat de luxe a preus limitats

Aribau, 24—Telèf. 14833

URALITA
EL MILLOR MATERIAL PER A COBERTES

FRANQUEO CONCERTADO

ATRES A. G.—Provença, 187.